

# Sjöhärad kommunalförbund år 2016

Stadsrevisionen • Borås  
Revisionsredogörelse

20  
17

# Revisionsberättelse för Sjuhärads kommunalförbund år 2016

---

Vi, av respektive fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i Sjuhärads Kommunalförbund (organisationsnummer 222000-1008) av dess direktion.

Direktionen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll. Revisorernas ansvar är att pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen som görs är tillräcklig.

Granskningen har utförts enligt Kommunallagen, God revisionsred i kommunal verksamhet, förbundsordningen och förbundets revisionsreglemente. Granskningen har genomförts med biträde av sakkunniga och med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning. Till revisionsberättelsen bifogas vår revisionsredogörelse som utgör en sammanfattning av granskningen.

När det gäller förbundets följsamhet mot budgetbeslut och fastställda mål konstaterar vi att det inte går att avgöra om de strategiska målen är uppnådda eller ej. Det går inte heller att avgöra om kommunalförbundet närmar sig målen. Navet Science Center når inte sex av tretton mål. Det är väsentligt att förbundet analyserar och ger förklaringar till varför man inte uppnår mål/resultatmål.

Revisionen noterar att beslutet att ta över Närvårdssamverkan skett på förvaltningsnivå. Bedömningen är att Direktionen borde ha fattat beslutet.

Vi bedömer att det med utgångspunkt från årsredovisningen är svårt att uttala sig om verksamheten i Sjuhärads Kommunalförbund är ändamålsenlig. Det är angeläget att förbundet utvecklar måluppföljningen.

Förbundet har inte genomfört någon riskanalys. Internkontrollplanen från 2013 är inte uppdaterad för 2016, och den interna kontrollen har inte följts upp under 2016. Samtliga delegationsärenden har inte anmälts till nämnden. Vi bedömer mot denna bakgrund att den interna kontrollen är otillräcklig.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande, och att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål som direktionen uppställt.

Vi tillstyrker att respektive fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för år 2016 för direktionen samt de enskilda ledamöterna i densamma. Vi tillstryker att årsredovisningen för år 2016 kan fastställas.

Borås 2017-03-31

Roger Fogelström

Ingrid Isaksson

Boris Preijde

Ulf Tranefors-Gustafsson

Weine Eriksson

## Bilagor:

Sjuhärads kommunalförbund, Revisionsredogörelse 2016

Rapport avseende granskning av årsredovisning 2016, Sjuhärads kommunalförbund

# Sjuhärads kommunalförbund 2016

## Revisionsredogörelse

I revisionens årliga granskning prövas om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt, och om den interna kontrollen som görs inom kommunalförbundet är tillräcklig.

Revisionen lämnar en revisionsberättelse som en grund för Kommunfullmäktige i respektive medlemskommuns ansvarsprövning. Ställningstagandena i revisionsberättelsen utgår från en samlad bedömning av all den granskning av nämndens verksamhet som har genomförts under året.

I nedanstående revisionsredogörelse sammanfattas resultatet från granskning av årsredovisningen, och riskanalys/intern kontroll ur ett verksamhetsrevisionsperspektiv. Räkenskapsrevisionen har utförts av Deloitte, och redovisas i en separat sammanfattande rapport avseende redovisningsrevision.

### Ekonomiskt- och verksamhetsmässigt resultat

Kommunalförbundet redovisar ett överskott på 2 604 tkr jämfört med budget.

#### Förbundskansliet och tillväxtmedel

- Redovisar ett överskott på 1 124 tkr. Överskottet uppges främst bero på vakanta tjänster. Kostnaderna för pensioner uppges ha ökat med 889 tkr i jämförelse med år 2015. 1 665 tkr av kommunernas tillväxtmedel har förts över till 2017

#### Navet

- Redovisar ett överskott på 1 145 tkr. 340 tkr härleds till försäljning av utställningar, samt externa projekt. 250 tkr har reserverats för att komma upp i 10 % av omsättningen i eget kapital. 550 tkr är kopplat till HELA-projektets rekvisirering då utbetalning sker halvårsvis

#### Medarbetarcentrum

- Redovisar ett överskott på 334 tkr. Överskottet kan härledas till en långtidssjukskrivning som inte ersatts

#### Närvårdssamverkan Södra Älvsborg

- Förbundet tog den 1 april över huvudmannskapet för Närvårdssamverkan Södra Älvsborg. Verksamheten redovisas som en egen resultatenheter. Verksamheten redovisar ett överskott på 368 tkr. Överskottet förs över till 2017 varför det i resultaträkningen ser ut som verksamheten gör nollresultat

#### Medfinansiering av E20.

Direktionen för Sjuhärads kommunalförbund har beslutat om medfinansiering av E20 med 15 000 tkr i 2013 års penningvärde plus anläggningsindex. Avtalet har tecknats och förbundet har avsatt 9 500 tkr från 2014 och återstående summa ska avsättas under en period av fyra år. Under 2016 har 1 375 tkr avsatts.

## Sjuhärads kommunalförbunds målarbete

*Förbundskansliet och tillväxtmedel*

Direktionen har beslutat om det övergripande målet: Att aktivt delta i arbetet för att Sjuhärad/Boråsregionen skall vara ett bra område att bo, arbeta och leva i. Målet ska nås genom tre strategiska mål som är:

- Tydligt och långsiktigt Sjuhäradsperspektiv
- Gränsöverskridande möte och samverkan
- Främja innovation och nytänkande

0  0  0  3  av 3 strategiska mål

Sjuhärads kommunalförbund har redovisat vad de gjort för att närma sig målen. Då målen varken är specifika, mätbara, realistiska eller tidsbundna går det inte att avgöra om målen är uppnådda eller ej, det går inte heller att avgöra om kommunalförbundet närmar sig målen.

*Navet Science Center*

Navet Science Center redovisar inte vad de gjort för att nå de övergripande målen. Däremot har de satt upp ett antal resultatmål. Navet Science Center redovisar måluppfyllelsen enligt nedanstående.

5  1  7  0  av 13 resultatmål

Navet har inte uppnått målvärdena för sex av tretton indikatorer.

De resultatmål som inte har nåtts är:

- Minst 25 000 elever på teman. 17 245 elever på temat blev utfallet. Verksamheten uppger att de mer har fokuserat på kompetensutveckling
- Minst 2 500 elever på teman i Matematikpalatset. Utfallet är 1 634 elever
- Minst 1000 pedagoger utbildas inom naturvetenskap och teknik. 873 pedagoger har utbildats, efterfrågan uppges inte ha varit större
- Minst 200 pedagoger erhåller minst fem halvdagars utbildningar i entreprenöriellt arbetsätt inom teknik och naturvetenskap. 170 pedagoger har erhållit utbildningen
- Minst motsvarande 300 lärarutbildningar för personal i förskolan för att implementera den reviderade läroplanen genomförs. Programmet startade inte
- Kunskap och känsla, utbildningsprogram för företag och arbetsplatser, genomfört för minst 200 personer. Utbildningsprogrammet är genomfört för 191 personer

*Medarbetarcentrum*

Medarbetarcentrum redovisar inte vad de gjort för att nå de övergripande målen. Däremot har de satt upp ett antal effektmål. Medarbetarcentrum redovisar måluppfyllelsen enligt nedanstående

0  0  4  0  av 4 effektmål

Medarbetarcentrum uppger att samtliga mål har uppnåtts.

*Närvårdssamverkan Södra Älvsborg*

2016-04-01 tog Sjuhärads kommunalförbund över huvudmannskapet för Närvårdskontoret (från Alingsås lasarett). Direktionen har inte antagit några mål för verksamheten avseende 2016.

Revisionen noterar att det inte finns något beslut i Direktionen om att ta över huvudmannskapet för Närvårdssamverkan.

Sjuhärads kommunalförbunds viktiga aktiviteter/delmoment

I Budget och verksamhetsplan för 2016 redovisas 16 aktiviteter/delmoment. Då uppföljningen i årsredovisningen är uppbyggd utifrån en annan struktur går det inte utifrån årsredovisningen att bedöma om aktiviteterna/delmomenten är genomförda eller ej.

### **Specifika bevakningsområden**

Revisorerna har inte haft några särskilda bevakningsområden avseende Sjuhärads kommunalförbund.

### **Fördjupade granskningar**

Revisorerna har inte genomfört några fördjupade granskningar avseende Sjuhärads kommunalförbund.

### **Intern kontroll**

Direktionen ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med förbundsordning samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Direktionen för Sjuhärads kommunalförbund har vidare ansvar för att den interna kontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredställande sätt.

I 2015 års revisionsberättelse gjordes bedömningen att den interna kontrollen inte har varit tillräcklig, då den senaste internkontrollplanen från 2013 ej har uppdaterats eller följts upp under 2015. Inte heller för 2016 har det tagits fram någon ny internkontrollplan och planen för 2013 har ej följts upp.

Revisionen noterar att endast ett fåtal delegationsärenden är anmälda till Direktionen under 2016.

### **Möte med direktionen**

Avstämningsmöte genomfördes 2016-09-06 med direktionen, förtroendevalda revisorer, yrkesrevisorer vid Stadsrevisionen och administrativ chef. Under mötets lyftes bl.a. avsaknaden av aktuell internkontrollplan, samt att ingen uppföljning skett under året avseende den internkontrollplan som togs fram 2013. Under mötet lyfte de förtroendevalda revisorerna brister i delårsrapport och tidigare årsredovisning, dels avseende räkenskapsredovisningen, men också avseende mål och målformuleringar.

### **Sammanfattande bedömning**

I granskningen av Sjuhärads kommunalförbunds årsredovisning utgår bedömningarna från följsamhet mot Direktionens budgetbeslut. Sjuhärads kommunalförbunds interna kontroll bedöms utifrån riskanalys och plan för intern kontroll.

Sjuhärads kommunalförbund gör med utgångspunkt från Årsredovisningen en egen bedömning av om man har arbetat med målen/eller hur nära man ligger att uppnå målvärden. Vidare görs en viss uppföljning av viktiga aktiviteter/delmoment.

Revisionens bedömning grundar sig på helt uppnådda målvärden och helt genomförda uppdrag, eftersom ofullständigt uppnådda mål inte kan bedömas med revisionell säkerhet. Det är samtidigt väsentligt att Sjuhärads kommunalförbund analyserar och ger rimliga förklaringar till varför man inte uppnår mål respektive inte fullt ut har genomfört viktiga aktiviteter/delmoment.

Avseende strategiska mål har Sjuhärads kommunalförbund redovisat vad de gjort för att närma sig målen. Revisionen gör bedömningen att det inte går att avgöra om målen är uppnådda eller ej, det går inte heller att avgöra om kommunalförbundet närmar sig målen. Avseende resultatmål för Navet Science Center har Sjuhärads kommunalförbund inte uppnått sex av 13 mål. Avseende Medarbetarcentrum har Sjuhärads kommunalförbund uppnått fyra av fyra effektmål.

Kommunalförbundet redovisar ett överskott på 2 604 tkr jämfört med budget.

Sjuhärads Kommunalförbunds arbete med den interna kontrollen bedöms utifrån avsaknaden av intern kontrollplan som otillräcklig.

Revisionen bedömer att Sjuhärads kommunalförbund snarast bör säkerställa att alla delegationsärenden anmäls till Direktionen.

Revisionen konstaterar att beslutet att ta över Närvårdssamverkan skett på förvaltningsnivå. Bedömningen är att Direktionen borde fattat beslutet.

Revisionens sammantagna bedömning är att det på grund av bristande måluppföljning inte går att avgöra om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och ur ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt. Revisionen bedömer att Sjuhärads kommunalförbund bör göra ett kraftfullt omtag avseende sitt målarbete, från målformulering till måluppföljning. Den interna kontrollen bedöms som otillräcklig. Revisionen bedömer att internkontrollplan baserad på riskanalys snarast bör tas fram.

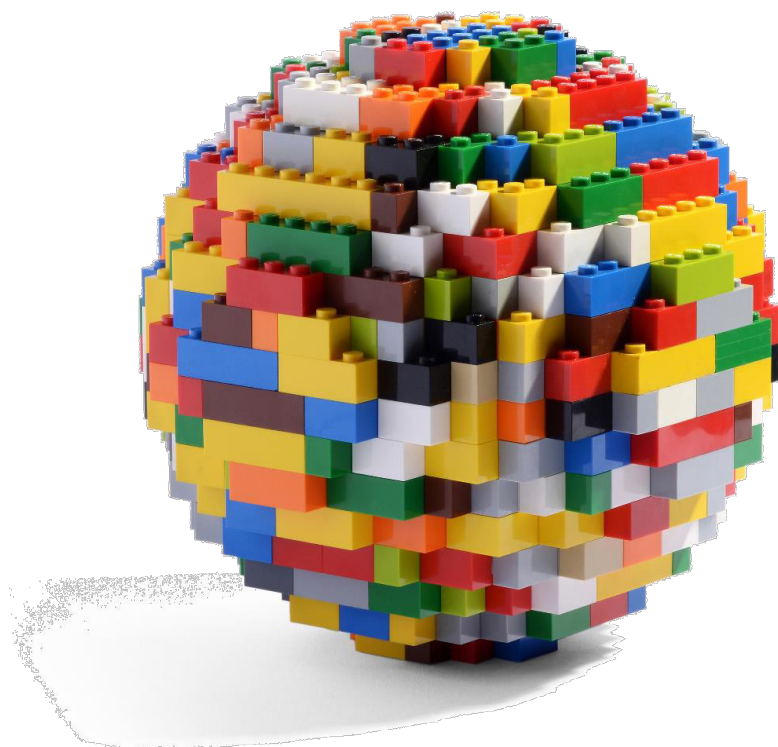
2017-03-31

*Ola Sabel*

Revisionschef, Revisionskontoret  
Borås Stad

*Olof Fredholm,*

Kommunal yrkesrevisor, Revisionskontoret  
Borås Stad



## **Rapport avseende granskning av årsredovisning 2016-12-31 Sjuhärads kommunalförbund**

April 2017  
Pernilla Lihnell

# Innehåll

Sammanfattning och kommentarer	1
1. Inledning	2
2. Granskningsresultat	4



# Sammanfattning och kommentarer

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna för Sjuhärads kommunalförbund har Deloitte granskat förbundets årsredovisning för räkenskapsåret 2016.

## **Avgränsningar, revisionskriterier och metod**

Granskningen syftar till att verifiera att Sjuhärads kommunalförbund upprättar årsbokslut i enlighet med kommunallagen (KL), lagen om kommunal redovisning (KRL), god redovisningssed i kommuner och landsting. Vi har i allt väsentligt utfört revisionen enligt god revisionsed för kommuner och landsting. Granskningen har skett utifrån väsentlighet och risk. Vi har därför granskat ett urval av underlag utifrån en väsentlighets- och riskbedömning. Det ingår ej i Deloitte's revisionsuppdrag ett granska förbundets måluppfyllelse.

I årsredovisningen har följande delar granskats:

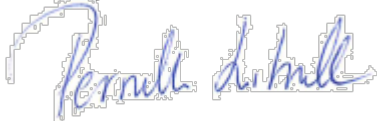
- Resultat- och balansräkningar
- Noter
- Kassaflödesanalys

## **Uttalanden**

Vår sammanfattande bedömning är att Sjuhärads kommunalförbunds resultat- och balansräkning, noter och kassaflödesanalys som ingår i årsredovisningen i alla väsentliga avseenden ger en rättvisande bild av den finansiella ställningen per den 31 december 2016 och av dess finansiella resultat för året enligt lag om kommunal redovisning.

Göteborg den 3 april 2017

DELOITTE AB



Pernilla Lihnell

Auktoriserad revisor

Certifierad kommunal revisor

# 1. Inledning

## Bakgrund

Enligt Lag om kommunal redovisning (KRL) ska en förbundets årsredovisning redogöra för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen vid räkenskapsårets slut.

Rådet för kommunal redovisning (RKR), vars huvuduppgift är att främja och utveckla god redovisningssed i kommuner och landsting i enlighet med KRL, har gett ut rekommendationer för den kommunala redovisningen. I tillämpliga delar ska även normering från Redovisningsrådet och Bokföringssektoren användas.

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna för Sjuhärads kommunalförbund har Deloitte genomfört en granskning av årsredovisningen för räkenskapsåret 2016.

## Syfte, revisionsfråga

Revisorerna ska enligt KL pröva om räkenskaperna är rättvisande samt bedöma om resultatet i årsbokslutet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om. Revisorernas skriftliga bedömning ska biläggas årsbokslutet.

Vi har i allt väsentligt utfört revisionen enligt god revisionsmed för kommuner och landsting. En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i de finansiella rapporterna. Det sakkunniga biträdet väljer i samråd med de förtroendevalda revisorerna vilka åtgärder som skall utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för felaktigheter i de finansiella rapporterna, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar det sakkunniga biträdet de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur kommunen upprättar årsbokslutet för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra uttalande om effektiviteten i kommunens interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i förbundets uppskattningar i redovisningen. Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

## Avgrensningar, revisionskriterier och metod

Granskningen har skett utifrån väsentlighet och risk. Vi har därför granskat ett urval av underlag utifrån en väsentlighets- och riskbedömning. Det ingår ej i Deloitte's revisionsuppdrag att granska förbundets måluppfyllelse.

I årsredovisningen har följande delar granskats:

- Resultat- och balansräkningar

- Noter
- Kassaflödesanalys

Granskning har skett av bilagor och specifikationer till årsredovisningen.

För att granska att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande, har granskning skett av fullständighet, riktighet, existens, tillhörighet, periodisering, värdering, äganderätt och förpliktelser samt innehåll, presentation och läsbarhet.

# 2. Granskningsresultat

## Resultaträkning

Enligt KRL 5:1 ska resultaträkningen redovisa samtliga intäkter och kostnader samt hur det egna kapitalet förändrats under året.

Vi har granskat att:

- Resultaträkningen är uppställd enligt KRL
- Resultaträkningen i allt väsentligt redovisar årets samtliga externa intäkter och kostnader
- Noter finns i tillräcklig omfattning och utgör specifikationer av resultaträkningens poster samt möjliggör avstämning mot balanskravet
- Resultaträkningens innehåll är rätt periodiserat

## Kommentarer

Vi bedömer att resultaträkningen ger en i allt väsentligt rättvisande bild av årets resultat och att noter finns i tillräcklig omfattning och utgör specifikationer av resultaträkningens poster.

## Balansräkning

Enligt KRL 5:2 ska balansräkningen redovisa kommunens samtliga tillgångar, avsättningar och skulder samt eget kapital på dagen för räkenskapsårets utgång (balansdagen). Ställda panter och ansvarsförbindelser ska tas upp inom linjen.

Vi har granskat att:

- Balansräkningen är uppställd enligt KRL
- Noter finns i tillräcklig omfattning
- Upptagna tillgångar, avsättningar och skulder existerar, tillhör kommunen och är fullständigt redovisade och rätt periodiserade
- Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats enligt principerna i KRL
- Föregående års utgående balanser har överförts rätt som årets ingående balanser
- Specifikationer och underlag till utgående balanser finns i tillräcklig omfattning
- Årets resultat enligt balansräkning överensstämmer med resultaträkningen

## Kommentarer

Vi bedömer att balansräkningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av tillgångar, avsättningar, skulder och eget kapital.

## Kassaflödesanalys

I kassaflödesanalysen ska enligt KRL 7:1 kommunens finansiering och investeringar under räkenskapsåret redovisas.

Vi har granskat att:

- Kassaflödesanalysen uppfyller kraven i KRL
- Noter finns i tillräcklig omfattning
- Kassaflödesanalysens innehåll överensstämmer med motsvarande uppgifter i övriga delar av årsredovisningen

#### **Kommentarer**

Kommunens kassaflödesanalys är uppställd i enlighet med rekommendationen från Rådet för kommunal redovisning och överensstämmer i allt väsentligt med övriga delar i årsredovisningen.



Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee ("DTTL"), its network of member firms, and their related entities. DTTL and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL (also referred to as "Deloitte Global") does not provide services to clients. Please see [www.deloitte.com/about](http://www.deloitte.com/about) for a more detailed description of DTTL and its member firms.

Deloitte provides audit, consulting, financial advisory, risk management, tax and related services to public and private clients spanning multiple industries. Deloitte serves four out of five Fortune Global 500® companies through a globally connected network of member firms in more than 150 countries bringing world-class capabilities, insights, and high-quality service to address clients' most complex business challenges. To learn more about how Deloitte's approximately 244,000 professionals make an impact that matters, please connect with us on [LinkedIn](#) or [Twitter](#).

This communication contains general information only, and none of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, its member firms, or their related entities (collectively, the "Deloitte network") is, by means of this communication, rendering professional advice or services. Before making any decision or taking any action that may affect your finances or your business, you should consult a qualified professional adviser. No entity in the Deloitte network shall be responsible for any loss whatsoever sustained by any person who relies on this communication.



BORÅS  
STAD

## Stadsrevisionen

**Besöksadress** Sturegatan 42 **Postadress** 501 80 Borås  
**Telefon** 033-35 71 54 **e-post** [revisionskontoret@boras.se](mailto:revisionskontoret@boras.se)  
**Webbplats** [boras.se/revisionskontoret](http://boras.se/revisionskontoret)